

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра економіки підприємств

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Д.В.Бабенко

« 30 » 08 2021 р.

Гарант освітньої програми

В. В. Гамаюнова

« 30 » 08 2021 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА, ПІДПРИЄМНИЦТВО, МЕНЕДЖМЕНТ»**

Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність	201 «Агрономія»
Освітньо-професійна програма	підготовки здобувачів вищої освіти «Агрономія» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», затвердженої Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 23.04.2019 р. (протокол №9)
Освітній ступінь	Молодший бакалавр
Семестр	4
Форма здобуття освіти	<u>денна</u>
Викладач	канд. екон. наук, ст. викладач Коваленко Г.В. e-mail tabatskova.anna@gmail.com

Розглянуто на засіданні кафедри економіки підприємств

Протокол № 13 від «10» червня 2021 року.

Завідувач кафедри

О.І. Котикова

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол № 10 від «15» червня 2021 року.

Голова науково-методичної комісії

Г.В. Коваленко

Схвалено на засіданні вченої ради факультету.

Протокол № 12 від «23» червня 2021 року.

Голова вченої ради

А.В. Дробітько

<p>1.Призначення навчальної дисципліни</p>	<p>Господарювання в сучасних умовах вимагає від аграрних підприємств усіх організаційно-правових форм підвищення ефективності. Це в свою чергу потребує істотного підвищення економічного рівня підготовки спеціалістів вищої кваліфікації аграрного профілю, які були б спроможні на високому професійному рівні вирішувати організаційно-технологічні, економіко-управлінські та виробничо-господарські проблеми, що виникають перед аграрними підприємствами в умовах ринково орієнтованого сільськогосподарського виробництва української держави.</p> <p>Дисципліна призначена для підготовки здобувачів вищої освіти до розв'язання складних завдань і вирішення проблем у сфері агрономії з узагальненим об'єктом діяльності, який, серед інших, включає виробничі ресурси в агросфері, дослідження їх економічної ефективності.</p> <p>Вивчення дисципліни надає можливість розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми агрономії, що передбачає застосування теорій та методів даної науки.</p>
<p>2.Мета навчальної дисципліни</p>	<p>Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення в умовах ринкової економіки, розширення їх знання щодо практичного застосування теоретичних та методологічних основ формування та реалізації аграрної політики держави, необхідність навчити оцінювати її ефективність та обґрунтовувати вибір тих чи інших заходів.</p> <p>Завданням вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оволодіти базовими знаннями щодо економічної сутності, характеру і головних компонентів економіки, підприємництва, менеджменту; - аналізувати ефективність земельних, трудових та ін. ресурсів; - розуміти концептуальні основи системного управління організаціями, уміти аналізувати внутрішнє та зовнішнє середовище, прийняття адекватних управлінських рішень.

<p>3. Компетентності</p>	<p><i>Інтегральна компетентність.</i> Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теоретичних основ та методів відповідної науки і характеризується невизначеністю умов.</p> <p><i>Загальні компетентності.</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК1).2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій та ведення здорового способу життя (ЗК2).3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК3).4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК6).5. Навички здійснення безпечної діяльності (ЗК8).6. Здатність працювати в команді (ЗК10).7. Прагнення до збереження навколишнього середовища (ЗК11). <p><i>Спеціальні (фахові) компетентності.</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з біологічними та технологічними процесами в агрономії (СК6).2. Здатність науково обгрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх впливу на навколишнє середовище (СК7).3. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів (СК8).4. Здатність прийняття рішень у конкретних виробничих умовах (СК9).
---------------------------------	---

4.	Заплановані результати навчальної дисципліни	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:		
	знати:	- основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції; - прагнути до самоорганізації та самоосвіти; - основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права.		
	вміти:	- аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки; - ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов; - організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог; - удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; - планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.		
5.Опис дисципліни	навчальної	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них:	<i>90/3,0</i>	
		- лекції	<i>28/0,9</i>	
		- практичні заняття	<i>28/0,9</i>	
		- самостійна робота	<i>34/1,2</i>	
Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лк	пз	сам. робота
1	Земельні ресурси та їх використання	2	2	3
2	Трудові ресурси, продуктивність праці та її оплата	2	2	3
3	Матеріально-технічна база сільського господарства	2	2	3
4	Результати діяльності та економічна ефективність	2	2	3
5	Загальна характеристика підприємництва	2	2	2
6	Типи підприємництва, його середовище	2	2	2
7	Мале підприємництво в ринковій економіці	2	2	2
8	Технологія створення підприємства (власної справи)	2	2	2
9	Підприємницький успіх і культура бізнесу	2	2	4
10	Сутність управління та менеджменту	2	2	2

11	Історія розвитку менеджменту	2	2	2
12	Поняття організації як соціально – економічної системи	2	2	2
13	Функції менеджменту	2	2	2
14	Керівництво та лідерство	2	2	2
Всього		28	28	34

***Примітка.** Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу

6. Порядок та критерії оцінювання

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті, Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за відповідними формами організації освітнього процесу, а саме: поточний та підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти. Порядок зарахування пропущених занять, зокрема: у формі усного опитування (при пропусненні лекції) та виконання індивідуального завдання (при пропусненні практичного завдання).

Рейтингова оцінка знань. Відрізняється від традиційної більш широким інтервалом балів, які диференційовані відповідно до складності матеріалу, що контролюється його об'ємом, рівнем самостійності освоєння, тощо.

Форма підсумкового контролю – іспит. За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, самостійну роботу, реферати, контрольні роботи тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 100 балів.

Оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС. Зарахування пропущених занять здійснюється після їх відпрацювання з НПП за розкладом консультацій.

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти

Форма контролю	Змістовий модуль (в балах)			Всього балів
	1	2	3	
Виконання практичних робіт	2	3	1	6
Опитування, індивідуальне завдання	5-3	5-3	5-3	15-9
Виконання завдань самостійної роботи	5-3	5-3	5-3	15-9
Економічний диктант	5-3	5-3	5-3	15-9
Тестування	3-1	3-1	3-1	9-3
Написання тез доповідей, участь у конференції	-	-	-	10-5

Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження	-	-	-	5-3
Всього за семестр	20-12	21-13	19-11	60-36
Крім того екзамен	-	-	-	40-24

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання - екзамен

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
82-89	B	4 (добре)
75-81	C	4 (добре)
64-74	D	3 (задовільно)
60-63	E	3 (задовільно)
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)

7. Політика курсу

Основні принципи проведення занять:

- відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- вивчення курсу дає можливість активно розвивати автономні навички здобувачів вищої освіти (підготовка додаткової інформації за темами, що не увійшли до переліку тем практичних занять змістовних модулів, виступи з презентацією чи інформування додатково).

Академічна доброчесність та співпраця: усі види виконуваних робіт перевіряються на плагіат. У разі виявлення плагіату – робота не оцінюється. Про результати плагіату повідомляється науковий керівник.

Психологічне забезпечення навчального процесу: в університеті діє Психолого-

	<p>педагогічна лабораторія науково-просвітницьких інноваційних технологій розвитку особистості Миколаївського національного аграрного університету, яка здійснює свою діяльність щодо забезпечення соціального супроводу та психологічного забезпечення навчально-виховного процесу серед педагогічних і науково-педагогічних працівників та студентів. Послуги цієї лабораторії безкоштовні. Ви можете дізнатися більше про лабораторію за посиланням: https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/</p>
<p>8. Інформаційні джерела</p>	<p style="text-align: center;"><i>Базова</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андрийчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник. К.: КНЕУ, 2013. 779 с. 2. Березін О. В., Березіна Л. М., Бутенко Н. В. Економіка підприємства: навч. посіб. К.: Знання, 2009. 390 с. 3. Беседін М.О., Нагаєв В.М. Основи менеджменту: підручник. Київ, 2005. 496с. 4. Гетьман О. О. Економіка підприємства : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2010. 488 с. 5. Економіка підприємства: підручник / За заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко. [вид. 4-те, перероб. і доп.]. К.: КНЕУ, 2009. 816 с. 6. Економіка, підприємство, менеджмент : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня "Бакалавр" спеціальності 201 "Агрономія" / уклад. Г. В. Коваленко. Миколаїв : МНАУ, 2020. 79 с. URL : http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8028. 7. Михайлов С.І. Менеджмент. 2-ге видання. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 536 с. 8. Основи менеджменту : [підручник для студ. вищ. навч. закладів]; затв. МОН / за ред.: А.А. Мазаракі. Х. : Фоліо, 2014. 846 с.

9. Петруня Ю.Є., Говоруха В.Б., Літовченко Б.В. Прийняття управлінських рішень. Навчальний посібник. / За заг. ред. Ю.Є. Петруні. 2-ге видання. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 216 с.

10. Федоренко В. Г. Менеджмент: підручник. 3-тє вид., переробл. і доповн. К.: Алерта, 2015. 492 с.

Допоміжна

1. Андрійчук В. Г., Сас І. С. Концентрація в аграрній сфері економіки: проблемні аспекти : Монографія. Київ: КНЕУ, 2017. 303 с.

2. Балджи М.Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2013. 670 с.

3. Дикань О. В. Розвиток малого бізнесу в Україні: проблеми та шляхи забезпечення. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2017. № 57, 58 – 66.

4. Економіка підприємства : навч. посібник / уклад. Н. В. Романченко, Т.В. Кожемякіна, К. В. Пічик. Київ : НаУКМА, 2018. 343 с.

5. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин: Навч. Посібник. К.: Кондор, 2008. 356 с.

6. Жуков С. А., Дюгованець О. М., Балко О. Ю. Мале підприємництво в Україні: роль, стан і перспективи розвитку в період соціально-економічних потрясінь // Вісник економічної науки України. 2019. № 1 (36). С. 40-43.

7. Коваленко Г.В., Бушилов В.Д. Економічна ефективність вирощування клонової підшепи пуміселект у товарних розплідниках // Вісник аграрної науки Причорномор'я, 2020. Вип. 3 (107). С. 10-19.

8. Лойко В. В., Макаровська Т. П. Економіка підприємства : навч. посібн. Київ : КНУТД, 2015. 267 с.

9. Політика та розвиток сільського

господарства в Україні / За ред. Штефана фон Крамона-Таубадена, Сергія Зорі, Людвіга Штріве. К., 2001.

10. Сільське господарство України: криза та відновлення / За ред. Штефана фон Крамона-Таубадена, Сергія Дем'яненка, Арніла Куна. К., 2004.

11. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навч. посібн. 4-те вид. - К.: Каравела, 2015. 352 с.

12. Юрчишин В. В. До аналізу причин і наслідків занепаду сільського господарства // Економіка України, 2012. № 2.

Інформаційні ресурси

1. Відомості Верховної Ради України.

URL:<http://zakon.rada.gov.ua>

2. Ділова література з економіки, менеджменту, реклами і маркетингу, управління персоналом, психології бізнесу, інформаційних технологій і т.п. URL: <http://www.profibook.com.ua/>

3. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua/>

4. Публікації з менеджменту, економіки, маркетингу. URL: <http://tourlib.net/management.htm>

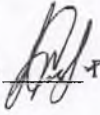
9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами

Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.279.01-00.2020 із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

Для навчання, професійної підготовки або

	перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. В університеті є пандус, кнопка виклику, а також особа, яка безпосередньо забезпечує інтеграцію здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.
10. Доступ до матеріалів навчання	Необхідне навчально-методичне забезпечення курсу розміщене в друкованому та електронному вигляді в бібліотеці МНАУ у вільному доступі. У системі Moodle матеріали з курсу доступні за посиланням: https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2874#section-2

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

Ст. викладач кафедри економіки підприємств Г.В. Коваленко